

Regeringens skrivelse

2006/07:81

Redogörelse för verksamheten inom Europarådets
ministerkommitté m.m. under 2006

Skr.
2006/07:81

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 8 mars 2007

Maud Olofsson

Carl Bildt
(Utrikesdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under år 2006.

1	Översikt	4
2	Övergripande frågor under året	6
2.1	Ministermötet i maj 2006	6
2.2	Samarbetet med EU	6
2.2.1	Uppföljning av Juncker-rapporten	6
2.2.2	Överenskommelse mellan Europarådet och EU7	
2.3	Ordförandeskapen under året	8
2.4	Sveriges ordförandeskap 2008	8
2.5	Organisatoriska reformer	9
2.6	Budgeten och verksamhetsprogrammet	10
2.6.1	Sekretariatet	11
3	Andra större frågor under året	11
3.1	Demokratiforum	11
3.2	Interkulturell dialog	12
3.3	Utvecklingen i vissa länder	13
3.4	CIA-flygningar och påstådda olovliga bortföranden	14
4	Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och dess övervakningsorgan	15
4.1	Ratifikationsläget	15
4.2	Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen)	15
4.3	Europadomstolens dömande verksamhet och ministerkommitténs övervakning	16
5	Mänskliga rättigheter, demokratifrågor och rättsligt samarbete	18
5.1	Normativt arbete om mänskliga rättigheter	18
5.2	Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter	20
5.3	Venedigkommissionen – kommissionen för demokrati genom lag	20
5.4	Europeiska konventionen mot tortyr	21
5.5	Sociala stadgan	21
5.6	Integrationsfrågor	23
5.7	Nationella minoriteter	24
5.8	Romer	24
5.9	Jämställdhet mellan kvinnor och män	24
5.10	Barnets rättigheter	25
5.11	Massmedia	26
5.12	Lokal demokrati och gränsöverskridande samarbete	26
5.13	Rättsligt samarbete	26
5.14	Folkrättsfrågor	28
5.15	Bioetik	28
5.16	Djurskyddsfrågor	28
5.17	Utbildning, kultur- och ungdomsfrågor	29
5.18	Hälsa	31
6	Annan verksamhet knuten till Europarådet	31

6.1	Europafarmakopén	31	Skr. 2006/07:81
6.2	Kommittén för handikappfrågor	32	
6.3	Idrott.....	32	
6.4	Pompidougruppen för narkotikafrågor	33	
6.5	Europarådets utvecklingsbank	33	
6.6	Europarådets Nord-Sydcentrum.....	33	
6.7	Partsavtal för uppföljning på korruptionsområdet	34	
6.8	Europeiskt centrum för moderna språk i Graz.....	34	
Bilaga 1: Organisationsstruktur		35	
Bilaga 2: Förteckning över ett urval av de grupper och kommittéer som bereder ärenden åt ministerkommittén		36	
Bilaga 3: Rekommendationer till medlemsländerna antagna av ministerkommittén år 2006.....		39	
Bilaga 4: Förteckning över medlems- och kandidatländer samt observatörländer.....		41	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars 2007		43	

Europarådet skall främja respekten för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer. Genom att främja individens rättigheter bidrar organisationen till fred, stabilitet och säkerhet. Sverige arbetar för att politiskt stärka Europarådets roll på dessa områden. Det är framför allt där som organisationen har fördelar jämfört med andra organisationer och därmed ger ett mervärde. Europarådet bör därför bland annat fortsätta stödja den demokratiska utvecklingen i Central- och Östeuropa, på västra Balkan och i södra Kaukasien. Europarådet omfattar 46 medlemmar, vilket innebär att samtliga Europas länder utom Montenegro och Vitryssland är medlemmar. Utsikterna för ett vitryskt medlemskap är alltså mörka.

Huvuduppgiften för ministerkommittén i Europarådet var under år 2006 att fortsätta uppföljningen av besluten vid toppmötet i Warszawa år 2005. Verksamheten skall kraftsamlas till Europarådets kärnområden, det vill säga att bevara och främja mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. All verksamhet inom Europarådet ska bidra till detta.

Ordförandeskapet i ministerkommittén innehades under året av Rumänien från november 2005 fram till maj 2006, därefter av Ryssland från maj till november, och sedan november av San Marino.

Genomförandet av toppmötets beslut att fokusera Europarådets verksamhet till kärnmålen och olika förslag om åtgärder i den riktningen gav upphov till omfattande diskussioner, inte minst om innebörden av toppmötets beslut i förhållande till det breda samarbete som Europarådets stadga möjliggör. Beslut togs om att överföra verksamhet avseende idrott och vissa medicinska frågor till särskilda avtal knutna till Europarådet. En plan utarbetades för den reformprocess som toppmötet beslutat om. En genomgång av arbetet i olika kommittéer och arbetsgrupper, liksom av de olika delarna av sekretariatet, genomfördes. På samma sätt har det skett en än noggrannare prövning av Europarådets budget, i syfte att få genomslag för en långsiktig effektivisering av arbetet.

En av de centrala uppgifterna var att förbättra tillämpningen av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (Europakonventionen). Det gäller bland annat att stärka respekten för mänskliga rättigheter i medlemsländerna, öka kunskapen om Europakonventionen inom rättsväsendet och effektivisera arbetet i Europadomstolen, vars stora ärendebalans fortsatte växa under året.

Förhandlingarna om budgeten för år 2007 blev besvärliga på grund av domstolens behov av ökade resurser samtidigt som utgångspunkten för budgetarbetet var nolltillväxt i reala termer.

Flera initiativ har tagits för att effektivisera domstolens arbete. År 2004 antog ministerkommittén protokoll nummer 14 till Europakonventionen, som bland annat syftar till att förenkla arbetsformerna i domstolen. I och med att Rysslands statsduma i december 2006 inte kunde besluta om förslaget om ratificering kunde protokollet inte träda ikraft trots att övriga 45 medlemsländer har ratificerat protokollet.

Under året lade en särskild grupp (den så kallade visepersonsgruppen) fram en rapport med förslag till ytterligare reformer i domstolens arbete.

Beredningen av dessa förslag fortsätter inom ministerkommittén. De byggde emellertid på förutsättningen att protokoll 14 skulle ha trätt i kraft.

I den löpande verksamheten diskuterade ministerkommittén utvecklingen i medlemsländerna, ofta med utgångspunkt i rapporter från sekretariatet eller rekommendationer och frågor från Europarådets parlamentariska församling. Ministerkommittén enades om rekommendationer till berörda länder och om Europarådets stöd till dessa länder. I ett antal frågor som rör mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, i såväl medlemsstaterna som andra länder, gjorde antingen ministerkommittén i sin helhet eller ordförandeskapet uttalanden. Det gäller till exempel parlamentsval i Ukraina, folkomröstningen i Montenegro, en så kallad folkomröstning i Nagorno-Karabach, dödsdomarna mot de bulgariska sjuksköterskorna i Libyen, situationen i Vitryssland samt dödsdomarna och avrättningarna av Saddam Hussein och hans medanklagade.

Ministerkommittén fortsatte övervakningen av hur medlemsländerna verkställer de domar som Europadomstolen meddelat. Domstolens utslag i det så kallade Ilascumålet mot Moldavien och Ryssland verkställdes inte under året.

Ett resultat av toppmötet var ökad uppmärksamhet åt en interkulturell dialog, liksom om en religiös dimension av denna. För närvarande utarbetas en grönbok, som underlag för en vitbok som skall vara färdig i slutet av år 2007.

När det gäller Europarådets förbindelser med andra internationella organisationer handlade diskussionerna framför allt om relationerna till Europeiska unionen (EU). Luxemburgs premiärminister Juncker lade i april fram den rapport om relationerna mellan Europarådet och EU, som han fick toppmötets uppdrag att på personlig basis utarbeta. Diskussionerna om hans förslag inom Europarådet inleddes. Diskussionen om en överenskommelse (eng. Memorandum of Understanding, MoU) mellan Europarådet och EU fortsatte under året, varvid det framkom en del åsiktsskillnader mellan medlemsstaterna som gjorde att en överenskommelse inte kunde nås före utgången av år 2006.

Ministerkommitténs engagemang för stärkt samarbete med Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) fördjupades under året. Den vikt som toppmötet lade vid stärkt samarbete med Förenta Nationerna (FN) besvarades genom besök vid Europarådet av Jan Eliasson, ordförande i FN:s generalförsamling, i januari. Eliasson, som var inbjuden av parlamentariska församlingens ordförande, mötte då även ministerkommittén i samband med ett ställföreträdamöte. Samarbetet mellan Europarådet och FN sammanfattades i det förslag till resolution som ministerkommittén utarbetade inför FN:s generalförsamling. Generalförsamlingen antog efter smärre ändringar förslaget.

Efter upplösningen av statsunionen mellan Serbien och Montenegro bekräftade ministerkommittén i juni Serbiens fortsatta medlemskap i Europarådet. Mot bakgrund av Montenegros ansökan om medlemskap beslutade ministerkommittén samtidigt att inhämta parlamentariska församlingens yttrande.

2.1 Ministermötet i maj 2006

Genomförandet av toppmötets beslut, som inletts under hösten år 2005 fortsatte under året. Ministerkommittén har inrättat en särskild uppföljningskommitté som förbereder beslut i övergripande frågor samt samordnar arbetet och rapporteringen om framstegen.

Ministermötet den 18–19 maj handlade framför allt om genomförandet av toppmötets beslut, särskilt beträffande reformer för att säkerställa effektivitet i Europakonventionens system för skydd av mänskliga rättigheter, samt förbindelserna mellan Europarådet och EU. Europarådets aktiviteter för att främja interkulturell dialog samt reformarbetet för ett öppet och effektivt Europaråd. Ministrarna konstaterade att en del framsteg gjorts och gav vägledning för det fortsatta arbetet. För en närmare redogörelse för de olika sakområdena hänvisas till respektive avsnitt i denna skrivelse.

Hösten år 2006 ålade ministerkommittén Europarådets styr- och expertkommittéer att gå vidare i uppföljningen av toppmötets beslut. Med utgångspunkt i kommittéernas underlag skall ministerkommittén utarbeta en översiktlig rapport om uppföljningen inför ministermötet i maj 2007.

I förhandlingarna om verksamhetsprogram och budget för år 2007 fanns möjlighet att genomföra toppmötets beslut i högre grad än föregående år. Särskilt två faktorer försvårade dock dessa ansträngningar: Europarådets besvärliga budgetsituation och Rysslands återkommande, och allt eftersom starkare, ifrågasättande av toppmötets beslut att koncentrera verksamheten till kärnmålen mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

Sverige deltog aktivt i arbetet för att följa upp toppmötets beslut, inte minst inom områdena skydd av mänskliga rättigheter, samarbetet med EU och FN, interkulturell dialog och reformarbetet för ett öppet och effektivt Europaråd. Sverige fäste särskild vikt vid att genomföra beslutet om koncentration på kärnmålen och utformning av annan verksamhet så att denna bidrar till att kärnmålen nås. Sverige lyfte fram betydelsen av starkt jämställdhetsintegrering i verksamheten, och verkade också för att kommissarien för mänskliga rättigheter i enlighet med toppmötets beslut skulle få ökade resurser till sin verksamhet.

2.2 Samarbetet med EU

2.2.1 Uppföljning av Juncker-rapporten

Luxemburgs premiärminister Jean-Claude Juncker presenterade den 10 april den rapport om de framtida relationerna mellan Europarådet och EU, som han i personlig kapacitet fått i uppdrag av Warszawatoppmötet att utarbeta.

Rapporten innehåller femton rekommendationer om hur relationerna kan stärkas. Rapporten har som utgångspunkt att Europarådets arbete inom det egna kärnmandatet (mänskliga rättigheter, demokrati och

rättsstatsprincipen) skall respekteras av och i möjligaste mån även tas i anspråk av EU. Rapporten rekommenderar att EU snarast bör tillträda Europakonventionen och andra konventioner för skydd av de mänskliga rättigheterna, att EU mer systematiskt bör rådgöra med Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, att Europarådet och EU bör inrätta ett gemensamt rättsligt område samt att verksamheten i EU:s byrå för grundläggande rättigheter inte bör dubblera Europarådets.

Europarådets ministermöte i maj beslutade att Junckerrapporten skall följas upp av en högnivågrupp med representanter från Europarådets organ. Gruppen skall rapportera till nästa ministermöte i maj 2007. Vid utgången av året pågick avslutande diskussioner om gruppens sammansättning och mandat.

Europeiska rådet, i sina slutsatser från den 15–16 juni, välkomnade Junckerrapporten och konstaterade att den behövde övervägas ytterligare. I detta sammanhang uppmanades även parterna att slutföra diskussionerna om en överenskommelse dem emellan.

2.2.2 Överenskommelse mellan Europarådet och EU

Enligt toppmötets beslut skall en överenskommelse (MoU) mellan Europarådet och EU utarbetas. På grundval av ett förslag som EU lade fram i slutet av år 2005, inleddes förhandlingar i Europarådet tidigt under året. Trots intensiva förhandlingar under ledning av det rumänska ordförandeskapet kunde inte ett utkast till överenskommelse antas vid ministermötet i maj. Därefter presenterade Ryssland som ny ordförande ett förslag som låg till grund för återupptagna förhandlingar under hösten. Förhandlingarna kunde dock inte slutföras under det ryska ordförandeskapet. San Marino har ambitionen att avsluta förhandlingarna under sitt ordförandeskap som pågår till maj 2007.

De olika utkasterna till överenskommelse innehåller skrivningar om den allmänna inriktningen på samarbetet, som så långt möjligt bör vara Europarådets kärnmandat – mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Vidare utgör överenskommelsen ett ramverk för en fördjupad relation mellan organisationerna genom skrivningar om samordning av operativ verksamhet, utarbetande av gemensamma strategier, anordnande av gemensamma aktiviteter, förstärkt dialog och mer informationsutbyte. Förhandlingarna om denna text gav upphov till vissa meningssmottagningar. Det gällde bl.a. skrivningarna om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer som man från rysk sida ansåg betonades alltför mycket, samt hur skrivningar om Europarådet som referenspunkt för mänskliga rättigheter, och om ”ett gemensamt juridiskt område” skulle kunna förenas med EU:s behov av beslutsautonomi.

Sverige framhöll det omfattande samarbete som utvecklats mellan Europarådet och EU sedan flera år. Sverige stödde som medlem av såväl Europarådet som EU konsekvent ansträngningarna att i linje med toppmötets beslut nå en överenskommelse som kan utgöra en ram för stärkt samarbete, med tonvikt på Europarådets kärnverksamhet. Detta kan omfatta förslaget att EU skall ansluta sig till Europakonventionen, vilket dock förutsätter fördragsändringar inom EU och det är oklart när

sådana kan ske. Det är vidare önskvärt med ett närmare samarbete i frågor om mänskliga rättigheter med bevarande av parternas beslutsautonomi. Skr. 2006/07:81

2.3 Ordförandeskapen under året

Det rumänska ordförandeskapet ägnades till stor del åt uppföljning av Europarådets toppmöte i Warszawa, i första hand frågan om en överenskommelse mellan Europarådet och EU samt om hur systemet för skydd av de mänskliga rättigheterna kan stärkas. På den senare punkten genomfördes under Rumäniens ledning en utvärdering av 2004 års reformbeslut om Europakonventionens tillämpning. Beslut togs också om att stärka medlemsländernas kapacitet att genomföra Europadomstolens domar. Mot bakgrund av att Europadomstolens dom i Ilascumålet inte verkställdes, vilket diskuterades i varje ställföreträdamöte i ministerkommittén, delegerade inte Rumänien som brukligt ledningen av ministerkommitténs möten för övervakning av hur medlemsländerna verkställer Europadomstolens domar till det inkommande ordförandeskapet Ryssland.

Det ryska ordförandeskapet präglades av en bred agenda och ett stort antal ministerkonferenser, seminarier och andra evenemang. En stor del av dessa evenemang ägde rum i Ryssland i syfte att nationellt öka kunskapen om Europarådet. Rysslands målsättning var att fortsätta arbetet med att stärka medlemsländernas nationella kompetens och kapacitet för att tillämpa Europarådets normer. Även det ryska ordförandeskapet drev förhandlingarna om en överenskommelse med EU, dock utan att nå fram till ett resultat. Bland de områden inom vilka positiva resultat för Europarådet uppnåddes under rysk ledning kan nämnas en tioårsplan för att förbättra situationen för personer med funktionshinder, skyddet av barnets mänskliga rättigheter, och förhandlingarna om en konvention mot sexuell exploatering av barn. Negativt var att Ryssland inte ratificerade protokoll 14 till Europakonventionen samt att Europadomstolens dom i Ilascu-målet inte verkställdes.

San Marino tillträdde som ordförande i november med en programförklaring som omfattar tre prioriterade områden: att stärka och effektivisera tillämpningen av Europakonventionen och domstolens arbete, att fördjupa samarbetet med EU och internationella organisationer, samt fortsatta insatser för att främja arbetet inom Europarådet med interkulturell och interreligiös dialog.

2.4 Sveriges ordförandeskap 2008

Normalt följer ordförandeskapet bokstavsordning, men efter beslut av ministerkommittén i juli år 2007 kommer Slovenien och Sverige på egen begäran att byta plats med hänsyn till sina ordförandeskap i EU. Efter San Marino, Serbien, och Slovakien övertar således Sverige ordförandeskapet i Europarådets ministerkommitté från mitten av maj 2008 för en sexmånadersperiod. Sverige följs närmast av Spanien. Som

snart blivande ordförande blev Sverige medlem av kommitténs byrå i november 2007. Därutöver skall Sverige i november 2007 överta ledningen av ministerkommitténs övervakning av medlemsländernas verkställighet av Europadomstolens domar. Granskningen av hur medlemsländerna genomför domarna är föremål för särskilda möten. Ordförandeskapet för dessa delegeras normalt till det land som står i tur att bli ordförande i ministerkommittén.

Ordförandeskapet i ministerkommittén har att hantera en omfattande agenda inom en rad sakområden. Ambitionen är att det svenska ordförandeskapet skall vara reforminriktat baserat på uppföljningen av den handlingsplan som antogs vid Europarådets tredje toppmöte i maj 2005. Detta innebär att Europarådets kärnområden – demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatlighet – skall prioriteras med en tydlig koppling till att andra samarbetsområden skall stärka detta kärnmandat. Ett första strategiskt mål är att stärka genomförandet av Europarådets normer, inte minst genom att i högre grad koppla resultat från Europarådets övervakning av hur medlemsländerna lever upp till sina skyldigheter och åtaganden till utformningen av samarbete och stöd för att främja mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och demokratisk utveckling i medlemsländerna. Ett andra mål kan vara att uppnå ett mer samstämmigt och horisontellt arbetssätt i Europarådet i syfte att bättre tillvarata den samlade kompetensen. Ett tredje mål kan vara att utifrån Europarådets kärnuppgifter, som de definieras i det tredje toppmötet, fördjupa samarbetet med EU, OSSE och FN.

Samarbete förutses med såväl föregående som efterkommande ordförandeskap, det vill säga Slovakien, Spanien och Slovenien. Samarbete med 2008 års EU-ordförande Slovenien och Frankrike är också av stor vikt.

Under Utrikesdepartementets ledning har en samrådsgrupp inrättats i Regeringskansliet för att förbereda ordförandeskapet i ministerkommittén.

2.5 Organisatoriska reformer

Toppmötet i maj 2005 beslutade att Europarådets reformer för öppenhet och effektivitet skall fortsätta. Ministerkommittén lämnade en första rapport om framstegen till ministermötet. Rapporten beskrev framför allt följande fem områden för fortsatta ansträngningar: att göra budgeten till ett effektivt planeringsverktyg, att förändra verksamhetsprogrammet så att det speglar de prioriteringar som beslutades av toppmötet, att se över Europarådets organisation så att den bättre motsvarar arbetsuppgifterna, att förnya personalpolitiken och öka öppenheten både internt och externt. Reformarbetet skall genomföras åren 2006–2008.

Under hösten beslutade ministerkommittén om upphandling av konsultstudier om vilka personalresurser som olika slags verksamhet bör kräva och om rationalisering av det mellanstatliga samarbetet i de styr- och expertkommittéer som bistår ministerkommittén. Studierna skall vara klara under våren 2007. Sekretariatet inledde en dialog med alla anställda för att lägga grunden för kommande förändringsarbete. Sekretariatet började också en process för att inom sekretariatets ledning

skapa ett sammanhållet och strategiskt agerande. Ministerkommittén granskade det mellanstatliga samarbetets kommittéstruktur, och beslutade att kommittéernas uppgifter, tid för arbete och mervärde i förhållande till verksamheten i andra fora skall granskas noggrannare i fortsättningen.

Sverige, som tillsammans med övriga nordiska-baltiska länder tagit initiativ till reformarbetet, fortsatte under året att understryka vikten av reformer för att underlätta arbetet och använda resurserna på bästa sätt. Sverige lämnade bland annat förslag om rationaliseringar för styr- och expertkommittéer inom områdena kultur, kulturarv och hållbar utveckling.

2.6 Budgeten och verksamhetsprogrammet

Budgetsituationen fortsätter att vara ansträngd. Utgångspunkten för budgeten har de senaste åren varit nolltillväxt i reala termer, samtidigt som Europadomstolens växande ärendebalans medfört krav på ökade resurser för domstolen.

Europarådets totala budget år 2006 beräknat utifrån medlemsländernas avgifter uppgick till 262,7 miljoner euro (år 2005: 253,9 miljoner euro). Sveriges avgift år 2006 till Europarådets totala budget uppgick till 5 793 080 euro (2005: 52,5 miljoner euro). Sveriges andel av medlemsländernas avgifter till Europarådets ordinarie budget, som omfattar huvuddelen av verksamheten inklusive domstolen, uppgick år 2006 till 2,1604 procent (2005: 2,21 procent). Medlemsländernas andel av avgiften fastställs enligt regler som beaktar bruttonationalprodukt och befolkningsmängd. Sverige gav därutöver under året frivilliga bidrag om 379 907 euro till Europarådet för specifika projekt.

Ministerkommitténs förhandlingar om verksamhetsprogram och budget för år 2007 blev besvärliga. Huvudfrågan gällde huruvida budgetramen skulle ökas utöver en justering till inflationen för att möjliggöra resursförstärkningar för Europadomstolen, eller om resurser för domstolen skulle frigöras genom omfördelningar inom en budgetram som ökats utöver inflationsjustering.

Efter en rad steg, där de viktigaste var en rekommendation från den fristående budgetkommittén att halvera domstolens äskande om 75 nya tjänster och två omgångar kompletterande besparingsförslag från generalsekreteraren, kunde en kompromiss nås som de flesta medlemsländer var beredda att stödja. I kompromissen ingick att Europarådet även under de kommande sex åren skall delta i den samordning av löner, pensioner och andra ersättningar som genomförs för ett antal internationella organisationer, inklusive Nato och OECD. I gengäld tillämpas lönehöjningen för 2007 om 3,1 procent först från den 1 juli 2007. Sedan några länder begärt omröstning antog ministerkommittén budgeten med 37 röster, inklusive Sverige, för kompromissen. Fem länder röstade mot, ett land avstod och tre länder deltog inte i omröstningen.

Det beslut som togs i december 2006 innebär att Europarådets totala budget år 2007 beräknat utifrån medlemsländernas avgifter uppgår till 270,1 miljoner euro. Sveriges avgift år 2007 till Europarådets totala

budget uppgår till 5 962 080 euro. Sveriges andel av medlemsländernas avgifter till Europarådets ordinarie budget år 2007 utgör 2,1673 procent. Skr. 2006/07:81

2.6.1 Sekretariatet

Sekretariatet leds av generalsekreterare Terry Davis. Davis valdes till generalsekreterare år 2004 av parlamentariska församlingen. Mandatperioden är fem år.

Mandatet för den nuvarande biträdande generalsekreteraren, Maud de Boer-Buquicchio, löper ut år 2007. Ministerkommittén beslutade i slutet av året om en tidsplan för utnämning av en biträdande generalsekreterare för nästa mandatperiod. Avsikten är att parlamentariska församlingen skall kunna välja biträdande generalsekreterare i juni 2007.

I Europarådets sekretariat, inklusive domstolen, fanns 1 624 tillsvidaretjänster och 528 tidsbegränsade tjänster den 1 januari 2006. Antalet tillsvidaretjänster i domstolen ökade under året från 274 till 371 genom att 97 tidsbegränsade tjänster omvandlades till tillsvidaretjänster. Vid ingången av år 2007 fanns i Europarådet 1 709 tillsvidaretjänster och 429,5 tidsbegränsade tjänster.

3 Andra större frågor under året

3.1 Demokratiforum

Vid toppmötet i Warszawa 2005 slogs det fast att ett forum för framtida demokratifrågor – Forum för den framtida demokratin – skulle inrättas.

Syftet med Forumet är att stärka demokrati, medborgerliga fri- och rättigheter och medborgarnas delaktighet. Detta skall uppnås bland annat genom utbyte av idéer och information om demokratiutvecklingen på nationell nivå i medlemsländerna samt goda exempel och diskussion om möjliga framtida åtgärder. Forumets uppgift är att identifiera och utvärdera betydande demokratiinitiativ och åtgärder för demokratiutveckling, samt sprida kunskap bland medlemsstaterna.

Det finns inte en given form för hur Forumet skall se ut utan det kan variera till såväl form som tema. Det har betonats att Forumet skall ses som en process och inte enskilda konferenser.

Forumet bör samla representanter från medlemsstaterna, Europarådets parlamentariska församling (PACE), Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter (CLRAE), föreningslivet och det civila samhället, inklusive forskarvärlden. Sammansättningen kan variera beroende på de frågor som kommer att behandlas. Det bör också involvera andra institutioner som arbetar med likartade frågor, till exempel EU, OSSE och Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA).

I november 2005 lanserades Demokratiforum genom ett möte i Polen. Temat för mötet var medborgerligt deltagande. Den 18–19 oktober 2006 genomfördes det första verkliga Forumet i Moskva med temat politiska partiers roll i demokratier. Ett resultat från Forumet blev framtagande av underlag för en eventuell uppförandekod för politiska partier.

Forum i Sverige 2007

Sverige står värd för nästa Demokratiforum den 13–15 juni 2007 i Stockholm och Sigtuna. Forumets övergripande tema avses bli ”Makt och egenmakt – det ömsesidiga beroendet mellan demokrati och mänskliga rättigheter”. Temat kommer att brytas ner i ett antal underteman för behandling i arbetsgrupper.

Det svenska Forumet avser ta fasta på den flexibla process som betonas i riktlinjerna för Forumet, för att stimulera idé- och erfarenhetsutbyte inom och mellan Europarådets medlemsländer. Forum –07 strävar efter att involvera samtliga beslutande nivåer (lokala, regionala och nationella) och att främja deltagande från civila samhället, forskare och internationella organisationer. Det svenska Forumet sker i samarbete med riksdagen och Sveriges kommuner och landsting.

3.2 Interkulturell dialog

Toppmötet i Warszawa angav en stärkt roll för Europarådet avseende interkulturell dialog, baserad på universella mänskliga rättigheter, för att främja bl.a. tolerans och förebygga konflikter. Vid sidan om interkulturell dialog i Europas samhällen framhöll toppmötet även vikten av samverkan med andra internationella och regionala organisationer och om dialog med Europas grannregioner.

Den kris som i början av år 2006 föranleddes av Muhammedkarikatyrerna aktualiserade frågor om arbetet med interkulturell dialog. Diskussionerna visade att medlemsländernas syn på interkulturell dialog, och vilken roll Europarådet fortsatt bör ha, varierar.

I april 2006 kunde ministerkommittén anta riktlinjer för arbetet med en vitbok om interkulturell dialog, vilken syftar till att utforma en sammanhängande och långsiktig policy samt bidra till utveckling av interkulturell dialog. Vitboken skall presenteras i slutet av år 2007 inför det Europeiska år om interkulturell dialog 2008 som EU planerar.

Som ett första steg i vitboksarbetet lämnade ministerkommittén synpunkter på ett utkast till grönbok, som sekretariatet utarbetat, med frågeställningar som skall användas i en omfattande konsultationsprocess under första halvåret 2007 med medlemsländer, civila samhället, etniska och religiösa gemenskaper, etc.

Toppmötets beslut berörde också den religiösa dimensionen av interkulturell dialog. Det ryska ordförandeskapet anordnade en konferens i Nizjnij Novgorod som utmynnade i den s.k. Volgadeklarationen, vilken förordar att det etableras organ för en regelbunden dialog mellan trossamfund och Europarådet. Förslaget möttes av blandade reaktioner i

ministerkommittén, som beslutade att inrätta en reflektionsgrupp för att inför ministermötet i maj 2007 överväga möjliga mål och kriterier för Europarådets aktiviteter avseende den religiösa dimensionen av interkulturell dialog.

Sverige underströk vikten av ett rättighetsperspektiv som innebär att mänskliga rättigheter skall respekteras oavsett land, kultur eller specifik situation. Dialogen skulle på så vis kunna bidra till att motverka diskriminering och intolerans. Sverige lyfte särskilt fram kvinnors och ungdomars deltagande samt civila samhällets roll som viktiga aspekter. Den interkulturella dialogen fick inte utnyttjas för att relativisera de mänskliga rättigheterna, med hänvisning till olika traditioner, och försvaga efterlevnaden av de åtaganden länderna gjort inom Europarådet. Sverige betonade också vikten av samverkan med EU, OSSE och FN. Sverige ansåg att den religiösa dimension som ofta förknippas med interkulturell dialog kan behandlas inom ramen för arbetet med vitboken, vilket generellt bör bedrivas på ett öppet sätt gentemot medlemsländerna och ministerkommittén.

3.3 Utvecklingen i vissa länder

Europarådet har efter 90-talets utvidgning till länderna i Central- och Östeuropa inklusive Ryssland, södra Kaukasien och västra Balkan i allt större utsträckning utvecklat samarbetsprogram för att främja demokratisk stabilitet. Dessa program syftar till att stärka medlemsländernas respekt för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Exempel på insatser är lagstiftning och normutveckling, institutionsuppbyggande avseende framför allt rättsväsendet, utbildning om mänskliga rättigheter och demokrati liksom ett stärkande av det civila samhället. Programmen genomförs i samarbete med medlemsländerna av en rad organ inom Europarådet, inklusive den parlamentariska församlingen samt lokal- och regionalkongressen.

Ministerkommittén lägger ökad vikt vid att planera och genomföra programmen i nära samarbete med EU, OSSE och FN samt andra internationella organisationer. Europarådet och EU (genom Europeiska kommissionen) genomförde även år 2006 en rad gemensamma program (eng. Joint Programmes), inriktade på enskilda medlemsländer i Europarådet eller på regioner med flera Europarådsländer. Förändrade regler i EU gav upphov till viss oro i ministerkommittén utifrån uppgifter om svårigheter att upprätthålla omfattningen av de gemensamma programmen på samma nivå som hittills. Sekretariatet och kommissionen inledde i slutet av år 2006 en dialog för att undvika en sådan utveckling.

Störst omfattning har samarbetet med Ryssland. Andra betydande samarbetsländer är Serbien, Bosnien och Hercegovina, Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Ukraina, Moldavien och Albanien. Europarådet lägger allt större vikt vid en regional ansats i samarbetsprogrammen vilket är särskilt tydligt avseende södra Kaukasien och västra Balkan.

Betydande engagemang ägnas åt Georgien, Armenien och Azerbajdzjan som relativt nya medlemsländer. Samarbetet med dessa länder bygger mycket på resultat från Europarådets olika övervakningsmekanismer, inklusive Europadomstolens domar, och

kopplas till uppfyllandet av de krav som ställdes på dessa länder i samband med inträdet i Europarådet. Ministerkommitténs övervakning avseende Armenien och Azerbajdzjan sker inom ramen för AGO-gruppen, för vilken Sverige är ordförande. Gemensamma områden för samarbetet med de tre länderna omfattar konstitutionella frågor, rättsväsendenas uppbyggnad och oberoende, medie- och yttrandefrihet samt demokratifrågor. Insatser för fria och rättvisa val är ett nyckelområde. Från ett Europarådsperspektiv är det främst situationen för internflyktingar och respekten för mänskliga rättigheter i Nagorno-Karabach som är relevant.

Alltsedan konflikterna på västra Balkan under 1990-talet har situationen i regionen varit föremål för särskild uppmärksamhet i Europarådet. Formellt står fortsatt Serbien och Bosnien och Hercegovina under Europarådets övervakning av den demokratiska utvecklingen, vilket innebär att ministerkommittén regelbundet diskuterar ländernas åtaganden som medlemmar av Europarådet. De regionala samarbetsprogrammen för västra Balkan är inriktade på internationell brottslighet och korruptionsfrågor. Bland program i regionen som erhåller svenskt stöd kan nämnas det regionala anti-korruptionsprogrammet PACO och uppbyggandet av en ombudsmannainstitution i Kosovo. Att medlemsländerna uppfyller krav som Internationella krigsförbrytartribunalen för f.d. Jugoslavien (ICTY) uppställt är en annan central fråga för Europarådet.

3.4 CIA-flygningar och påstådda olovliga bortföranden

Efter uppgifter i medierna hösten 2005 om europeiska regeringars samarbete med amerikanska säkerhetstjänsten (hemliga fångelser, frihetsberövanden och hemliga transporter av misstänkta terrorister) uppmärksammades frågan av flera organ inom Europarådet. Europarådets parlamentariska församling utsåg en särskild rapportör för frågan, Dick Marty. Han presenterade en rapport den 26 juni 2006 som ledde till att församlingen antog en resolution samt en rekommendation riktad till Europarådets medlemsstater. Europarådets generalsekreterare genomförde under våren 2006 en utredning som utmynnade i en rapport den 30 juni där han bedömde att det förekom brister på ett antal punkter i medlemsstaterna vad gäller lagstiftning och praxis. Generalsekreteraren lade därför fram ett antal förslag till nya regleringar inom områdena för kontroll av nationella och utländska säkerhetstjänster, kontroll av utländsk luftfart och möjligheterna att i vissa fall häva statsimmunitet. Förslagen har diskuterats i Europarådets ministerkommitté varvid flera medlemsstater har understrukt att frågorna är av komplicerad rättslig och politisk natur och att mer tid krävs för att analysera förslagen. Frågan ligger därmed kvar hos ministerkommittén.

4 Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och dess övervakningsorgan

4.1 Ratifikationsläget

Till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), som har ratificerats av samtliga medlemsstater, hör sex tilläggsprotokoll med materiella rättigheter. Beträffande de fyra äldsta tilläggsprotokollen (nr 1, 4, 6 och 7) är ratifikationsläget oförändrat i förhållande till föregående års skrivelse. Tilläggsprotokoll nummer 12, som innehåller ett generellt förbud mot diskriminering, ratificerades under 2006 av Luxemburg, Rumänien och Ukraina. Därmed hade detta protokoll vid årsskiftet ratificerats av sammanlagt fjorton stater. Antalet stater som ratificerat tilläggsprotokoll nummer 13, som föreskriver ett totalförbud mot dödsstraff, uppgick vid årsskiftet till 37. Under förra året anslöt sig Luxemburg, Moldavien, Nederländerna och Turkiet. Sverige har ratificerat samtliga tilläggsprotokoll utom det tolfte. Skälen till att Sverige inte har anslutit sig till tilläggsprotokoll nummer 12 redovisas i regeringens skrivelse En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006–2009 (skr. 2005/06:95, s. 25).

Protokoll nummer 14, som framför allt innebär förändringar av proceduren inför Europadomstolen, hade vid årsskiftet ratificerats av alla medlemsstater utom Ryska federationen (jfr avsnitt 4.2 nedan). För att protokollet skall träda i kraft krävs anslutning av samtliga medlemsstater.

4.2 Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen)

I 2004 års reformpaket, som syftar till att råda bot på Europadomstolens problem med en alltmer övermäktig arbetsbörda, ingår protokoll nummer 14 till Europakonventionen. Målsättningen har varit att detta protokoll skulle träda i kraft senast i maj 2006. Sedan den ryska duman i december 2006 inte kunnat besluta om ratificering av protokollet är det dock ovisst när ett ikraftträdande kan ske. Inom domstolen utreds nu konsekvenserna av detta förhållande.

En fas i reformarbetet avslutades under våren 2006. Den har handlat om det praktiska genomförandet av delar av 2004 års reformpaket. Arbetet har bestått av tre delar: 1) utarbetandet av modifierade regler för ministerkommitténs övervakning av att Europadomstolens domar samt villkoren för förlikningar verkställs, 2) utarbetandet av praktiska förslag för att komma till rätta med situationer av långsam eller försumlig verkställighet av Europadomstolens domar samt 3) uppföljning av genomförandet i medlemsstaterna av de fem rekommendationer som ingår i reformpaketet. Ställföreträdarna beslutade den 10 maj 2006 att anta de nya reglerna för ministerkommitténs övervakning.

Vid ministermötet den 18–19 maj 2006 antogs en deklaration som ger Europarådets styrkommitté för mänskliga rättigheter (CDDH) i uppdrag

att gå vidare med det arbete som syftar till att garantera konventionssystemets effektivitet i framtiden. Mandatet för CDDH löper ut den 30 april 2008 och en delrapport skall presenteras för ställföreträdarkommittén senast den 30 april 2007. Till arbetsuppgifterna hör flera som rör verkställighet av Europadomstolens domar på såväl europeisk som nationell nivå. Vidare skall göras en fördjupad granskning av genomförandet av de fem rekommendationerna, vilken nu i första hand skall inriktas på tre av dem, nämligen förbättring av inhemska rättsmedel, omprövning och resning efter domar av Europadomstolen samt kontroll av att lagförslag, befintliga lagar med mera är konventionsenliga.

Sverige anser att det är av största vikt att Europadomstolen kan fungera effektivt i framtiden och fortsätter att aktivt engagera sig i reformarbetet.

Även om 2004 års reformpaket kommer att bidra till att underlätta och effektivisera Europadomstolens arbete står det klart att det behövs ytterligare åtgärder för att garantera övervakningssystemets effektivitet på lång sikt. Den särskilda grupp (visepersonsgruppen) som i maj 2005 fått i uppdrag att utarbeta en långsiktig strategi för att säkra Europadomstolens framtid överlämnade sin slutrapport till ministerkommittén den 15 november 2006. I rapporten föreslås ett flertal reformåtgärder indelade i fyra kategorier som rör 1) utformning och modifiering av Europadomstolens verksamhet, 2) förhållandet mellan domstolen och medlemsstaterna, 3) alternativa eller kompletterande tvistlösningsmekanismer samt 4) institutionella frågor med avseende på domstolen. Hur rapporten skall följas upp kommer sannolikt att bli en fråga för ministermötet i maj 2007. Frågan har komplicerats av att den ryska duman inte kunnat besluta om ratificering av protokoll 14.

I november 2006 valdes fransmannen Jean-Paul Costa till ny president för Europadomstolen för en treårsperiod med början den 19 januari 2007. Han efterträder schweizaren Luzius Wildhaber, som varit domstolens president sedan 1998.

4.3 Europadomstolens dömande verksamhet och ministerkommitténs övervakning

Under året meddelade Europadomstolen 1 560 domar, vilket är en ökning med drygt 400 domar jämfört med året innan. Dessutom meddelade domstolen cirka 28 000 beslut, varigenom klagomål avvisades eller avskrevs. Störst antal fällande domar meddelades mot i tur och ordning Turkiet, Slovenien, Ukraina, Polen, Ryssland och Italien. Antalet nytillkomna klagomål uppgick till cirka 50 000, vilket är en ökning med cirka tio procent jämfört med förra året. Vid årsskiftet hade domstolen cirka 90 000 klagomål att ta ställning till, en ökning med cirka 9 000 klagomål i förhållande till föregående år. Omkring en femtedel av de 90 000 klagomålen är riktade mot Ryssland.

Bland de många domar som Europadomstolen meddelade under 2006 finns bland annat flera intressanta domar beslutade av domstolen i stor sammansättning (Grand Chamber).

I Sorensen och Rasmussen mot Danmark fann domstolen att det stred mot klagandenas negativa föreningsfrihet enligt artikel 11 i Europakonventionen att de var tvungna att tillhöra en viss fackförening för att inte mista sin anställning. I Sejdivic mot Italien ansåg domstolen det vara oförenligt med rätten till en rättvis rättegång i artikel 6 att en åtalad person hade dömts i sin frånvaro till ett långt fängelsestraff utan möjlighet till en ny rättegång, eftersom det inte framgick att han försökt undkomma rättvisan eller att han avstått från sin rätt att vara närvarande vid rättegången. I Jalloh mot Tyskland fann domstolen att det stred mot förbudet mot omänsklig och förnedrande behandling i artikel 3 att med tvång ge kräkmedel till en person, som svält en påse med narkotika, i syfte att säkra bevisning om narkotikabrott. Domstolen beaktade bland annat att ingreppet kunde medföra hälsorisker, att det måste ha orsakat smärta och ångest samt att det hade varit möjligt att få fram bevisningen på ett annat mindre förödmjukande sätt.

I Hutten-Czapska mot Polen konstaterade domstolen brott mot egendomsskyddet i artikel 1 i första tilläggsprotokollet. Fallet rörde privat egendom som tagits i beslag och hyrts ut av polska myndigheter mot mycket låg hyra utan möjlighet för fastighetsägaren att avsluta hyresförhållandet. I likhet med det tidigare fallet Broniowski mot Polen betraktade domstolen detta mål som ett så kallat pilotmål. Domstolen framhöll att det fanns ett mycket stort antal liknande fall i Polen och ålade polska staten att i sin rättsordning införa ett system som på ett rimligt sätt avväger fastighetsägarnas intressen mot allmänna samhällsintressen. Metoden med att utse vissa mål till pilotmål är ett nytt grepp från domstolens sida. Syftet är att lägga ett ansvar på medlemsstaterna att åtgärda systemfel och strukturella problem och att därigenom försöka undvika att en stor mängd liknande klagomål kommer till domstolen. Det åligger ministerkommittén att övervaka att staterna vidtar de åtgärder som behövs för att komma till rätta med problemen.

Verkställighet av vissa domar

Ministerkommitténs övervakning av verkställigheten av domar har under 2006 i likhet med föregående år präglats av Ilascu-målet. De ansvariga parterna Ryssland och Moldavien har inte, trots påtryckningar från inte minst EU, lyckats verkställa Europadomstolens dom under 2006. Under året antogs en fjärde interimsresolution i ärendet. Ministerkommittén beslutade även att översända resolutionen till FN och OSSE. Ministerkommittén har fortsatt att behandla en grupp ryska mål avseende brott mot de mänskliga rättigheterna i Tjetjenien under 1999–2000. De första domarna (i målen Khashiyev, Isayeva och Zara Isayeva) har vunnit laga kraft och verkställigheten har under 2006 diskuterats vid flera tillfällen. Ryssland har presenterat ett åtgärdsprogram. Verkställigheten pågår och övervakningen fortsätter under 2007. Målet Cypren mot Turkiet har också diskuterats vid ett flertal tillfällen, särskilt med

avseende på egendomsfrågor på norra Cypern. En egendomskommission med uppdrag att hantera egendomsanspråk har upprättats på norra Cypern som ett led i genomförandet av domen Xenides-Arestis mot Turkiet.

Mål mot Sverige

Av de omkring 50 000 klagomål som kom in till Europadomstolen under 2006 var 472 riktade mot Sverige. Vid slutet av året hade domstolen 642 pågående mål mot Sverige. Under det gångna året kommunicerade domstolen femton nya mål med regeringen. Samtidigt meddelade domstolen åtta domar i mål mot Sverige. I två fall, i vilka gjorts gällande brott mot skyddet för privat- och familjelivet, friades Sverige. Bakgrunden till det ena målet var att en nära anhörig inte fått tillstånd av myndigheterna att flytta den avlidnes gravsatta aska till en familjegrav på annan ort, medan bakgrunden till det andra målet var ett frikännande i ett tryckfrihetsmål av de ansvariga utgivarna för två tidningar enligt vilka klaganden utpekats som Olof Palmes mördare. I tre fall konstaterade domstolen brott mot Europakonventionen i olika avseenden. I det första fallet, i vilket klaganden nekats bygglov trots ett positivt förhandsbesked, fann domstolen att Sverige hade kränkt rätten till en rättegång inom skälig tid, rätten till muntlig förhandling samt skyddet för egendom. I det andra fallet, som rörde registrering i Säkerhetspolisens register, konstaterades brott mot konventionen med avseende på skyddet för privatlivet, yttrande- och föreningsfriheten samt rätten till ett effektivt rättsmedel. I det tredje fallet konstaterade domstolen brott mot kravet på rättegång inom skälig tid. Två mål avskrevs i dom sedan förlikning träffats mellan klagandena och regeringen. Ett mål avskrevs i dom sedan regeringen medgett kränkning av rätten till domstolsprövning samt ensidigt åtagit sig att betala ersättning för ideell skada och rättegångskostnader till klaganden. Förutom dessa domar meddelade domstolen ett stort antal beslut om avvisning och avskrivning av klagomål. Många av avskrivningsbesluten fattades sedan klagandena beviljats uppehållstillstånd enligt den tidsbegränsade utlänningslagstiftning som var i kraft mellan den 15 november 2005 och den 31 mars 2006.

Flertalet av de ovan nämnda domarna är, tillsammans med ett antal andra domar som har meddelats mot Sverige under senare år, föremål för övervakning i ministerkommittén. Ministerkommittén antog endast en slutresolution mot Sverige under 2006. Den gällde en dom i vilken Europadomstolen avskrivit klagomålet på grund av en träffad förlikning.

5 Männsliga rättigheter, demokratifrågor och rättsligt samarbete

5.1 Normativt arbete om mänskliga rättigheter

Det löpande normativa arbetet på området mänskliga rättigheter bedrevs liksom under tidigare år i styrkommittén för mänskliga rättigheter

(CDDH) och dess underkommittéer och specialistgrupper. En viktig del av detta arbete rörde genomförandet av 2004 års reformpaket (jfr avsnitt 4.2). Efter att en första etapp avslutats i maj 2006 har kommittén för procedurfrågor (DH-PR) under nytt mandat påbörjat ett vidare arbete med uppföljningen av reformen. Däri ingår att utarbeta en rekommendation till medlemsstaterna om effektiv kapacitet för snabb verkställighet av Europadomstolens domar, att ta fram praktiska förslag för ministerkommitténs övervakning av verkställigheten av domstolens domar i fall av långsam eller försunlig verkställighet, att göra en fördjupad granskning av genomförandet i medlemsstaterna av de fem rekommendationer som ingår i reformpaketet samt att följa praxis från Europadomstolen och ministerkommittén rörande så kallade pilotdomar och, om och när det anses lämpligt, utarbeta riktlinjer.

Expertkommittén för utvecklingen av mänskliga rättigheter (DH-DEV) inledde under året diskussioner om frågor om mänskliga rättigheter i ett mångkulturellt samhälle. Diskussionerna har hittills rört två huvudteman, så kallade hatbrott respektive bärandet av religiösa symboler på offentliga platser. Arbetet fortsätter under år 2007.

Specialistgruppen för frågor om tillgång till offentlig information (DH-S-AC), i vilken Sverige ingår, påbörjade i januari 2006 sitt arbete med ett fristående rättsligt bindande instrument om tillgång till offentliga handlingar. Gruppen har under året i en interimrapport presenterat sina synpunkter på det nya instrumentets form och innehåll samt på frågan om inrättandet av en övervakningsmekanism. Arbetet beräknas kunna avslutas under år 2007.

Specialistgruppen för frågor om mänskliga rättigheter och kampen mot terrorism (DH-S-TER) har under året diskuterat användningen av så kallade diplomatiska garantier i samband med utvisning/avvisning av terroristmisstänkta personer med avseende på fall där det finns risk för tortyr. Gruppen, i vilken Sverige var representerad, avslutade sitt uppdrag under våren. Den kom bland annat fram till att Europarådet inte borde utarbeta något rättsligt instrument rörande användningen av sådana garantier. CDDH har därefter beslutat att för närvarande inte påbörja någon ny aktivitet inom området mänskliga rättigheter och kampen mot terrorism, bland annat mot bakgrund av att Europarådets expertkommitté för frågor om terrorism (CODEXTER) håller på att identifiera eventuella framtida aktiviteter.

I november hölls i Strasbourg ett seminarium under ledning av kommissarien för mänskliga rättigheter Thomas Hammarberg om skydd av och stöd för försvarare av mänskliga rättigheter i Europa. Mot bakgrund av slutsatserna från seminariet har CDDH fått i uppgift att undersöka vilka åtgärder som kan komma ifråga för att förbättra skyddet för försvarare av mänskliga rättigheter och främja deras verksamhet. För uppdraget har inrättats en specialistgrupp, DH-S-DDH, med mandat till den 31 december 2007. Sverige ingår inte i gruppen.

CDDH fick under året mandat att undersöka frågan om skydd för mänskliga rättigheter i samband med påskyndade asylprocedurer och, om det anses lämpligt, utarbeta riktlinjer inom detta område. För detta ändamål har en arbetsgrupp (GT-DH-AS) inrättats, i vilken Sverige deltar. Mandatet löper ut vid utgången av år 2007.

Thomas Hammarberg tillträdde som ny kommissarie för mänskliga rättigheter (MR-kommissarie) den 1 april 2006. Mandatperioden är om sju år. MR-kommissarien är en oberoende institution inom Europarådet med uppgift att öka medvetenheten om och utbildningen i de mänskliga rättigheterna, identifiera brister i staters lagstiftning och tillämpning samt bistå medlemsländerna med att effektivt tillämpa Europarådets normer för mänskliga rättigheter.

MR-kommissarien verkar genom att samarbeta med medlemsstaternas regeringar och parlament samt strukturer för mänskliga rättigheter som de nationella ombudsmännen inom olika områden. Landrapporter håller på att färdigställas för flertalet medlemsländer vilka utgör grund för rekommendationer och samarbetsprogram. MR-kommissarien agerar därutöver i aktuella frågor genom en dialog med medlemsländerna samt genom seminarier och annan utbildningsverksamhet för att främja respekt för de mänskliga rättigheterna.

Kommissariens roll och betydelse för Europarådet har trots begränsade resurser successivt stärkts sedan institutionen inrättades 1999. Den ökande betydelsen märks inte minst i relationen till Europadomstolen och Europarådets andra övervakningsmekanismer, den parlamentariska församlingen samt andra organ inom organisationen. MR-kommissarien har även en viktig roll för Europarådets externa relationer med FN, EU och OSSE, samt i förhållande till andra mellanstatliga organisationer och det civila samhället.

På initiativ av MR-kommissarien inbjöds under hösten 2006 tjänstemän från Justitiedepartementet till styrkommittén för mänskliga rättigheter. Tjänstemännen presenterade det svenska arbetet med att systematiskt arbeta med mänskliga rättigheter på nationell nivå, i synnerhet genom utarbetandet av regeringens skrivelse En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006–2009 (skr. 2005/06:95).

5.3 Venedigkommissionen – kommissionen för demokrati genom lag

Från att huvudsakligen ha varit ett instrument för ”första hjälpen” i akuta konstitutionella kriser i medlemsstaterna, kan Venedigkommissionen i dag ses som Europarådets oberoende konsultbyrå i frågor som rör författningar.

Kommissionen för demokrati genom lag omfattar i dag alla Europarådets medlemsstater. Vitryssland har observatörsstatus och samarbete sker också med Argentina, Kanada, Israel, Japan, Kazakstan, Mexico, USA, Uruguay, Tadzjikistan, Turkmenistan samt med OSS och PLO. EU och OSSE (ODIHR) deltar också i vissa sammanhang. I likhet med de senaste åren har Venedigkommissionens arbete i stor utsträckning ägnats länder på Balkan och i Kaukasien. Från att tidigare haft tonvikt på konstitutionella frågor fortsatte verksamheten att alltmer diversifieras till annan lagstiftning av betydelse för demokratisk utveckling som respekterar mänskliga rättigheter och rättsstatens

principer. Under året lämnades till exempel ett antal yttranden beträffande lagstiftning i Ukraina, Georgien och Armenien. Skr. 2006/07:81

5.4 Europeiska konventionen mot tortyr

I enlighet med den europeiska konventionen om förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning har en kommitté för att undersöka behandlingen av frihetsberövade upprättats (CPT). Syftet är att stärka skyddet mot tortyr och annan förnedrande behandling. Under perioden den 1 augusti 2005 till den 31 juli 2006 genomförde CPT 18 besök. Av dessa var tio ordinarie inom ramen för verksamhetsplanen och avsåg Armenien, Tjeckien, Tyskland, Grekland, Monaco, Norge, Rumänien, Slovenien, Makedonien och Ukraina medan åtta stycken hade ad hoc-karaktär och avsåg Albanien, Italien, Moldavien (inkl. Transnistrien), Ryska Federationen (norra Kaukasien), Spanien, Turkiet och Storbritannien.

CPT har i samband med besöken år 2005/2006 särskilt intresserat sig för behandlingen av utlänningar som tagits i förvar och av personer som dömts till livstidsstraff. Besöket i Monaco var det första sedan landet tillträtt konventionen. CPT:s besök i norra Kaukasien var det åttonde och kan ses som ett uttryck för den särskilda uppmärksamhet som situationen i denna region påkallar. Vid besöket i Turkiet prioriterade CPT iakttagelser om tortyr eller annan kränkande behandling, i Transnistrien särskilt hälsotillståndet hos intagna med tuberkulos och i Storbritannien behandlingen av personer som tagits i förvar i avvaktan bland annat på utvisning enligt 1971 års immigrationslagstiftning och särskild lagstiftning mot terrorism 2001 och 2005.

I sin senaste (16:e) årsrapport konstaterar CPT att kampen mot terrorismen kommer att fortsätta att präglade kommitténs verksamhet och samtidigt utgöra en utmaning för demokratiska staters agerande. CPT uttrycker bland annat oro för sådan verksamhet som syftar till att hålla personer i hemligt förvar utanför nationell jurisdiktion och kommittén erinrar om att förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling, liksom förbudet mot slaveri, är regler från vilka inga undantag får göras. Överlag har CPT mottagits väl i samband med sina landbesök men man noterar återigen att fångar i vissa länder sannolikt utsatts för påtryckningar att hålla inne med information i samband med möten med CPT:s representanter. CPT understryker att man inte kommer att tveka att utnyttja den möjlighet konventionen ger att offentliggöra sin uppfattning om sådan information skulle beläggas. Något sådant fall har dock inte inträffat under detta senaste verksamhetsår. CPT:s samtliga års- och (offentliggjorda) landrapporter finns tillgängliga på www.cpt.coe.int.

5.5 Sociala stadgan

Den sociala stadgan är Europakonventionens motsvarighet för de sociala och ekonomiska rättigheterna. Den europeiska kommittén för sociala rättigheter (EKSR) övervakar medlemsstaternas efterlevnad av stadgan.

Under år 2006 har Nederländerna, och därmed sammanlagt 22 stater, ratificerat den reviderade sociala stadgan. Sexton medlemsstater har enbart ratificerat 1961 års stadga – av dessa har dock vissa också ratificerat 1988 års tilläggsprotokoll.

I maj antog ministerkommittén ett förslag om ett reformerat system för den löpande rapporteringen om efterlevnad av stadgan, som avses göra arbetet effektivare. Sverige stödde aktivt arbetet. Det nya systemet träder i kraft under 2007.

Under året antog EKSR slutsatserna XVIII-1 (1961 års stadga) och slutsatserna 2006 (den reviderade sociala stadgan). Slutsatserna är resultatet av kommitténs rättsliga prövning av hur parterna efterlever stadgorna. Dessa behandlas sedan av regeringskommittén som i sin tur gör en prövning utifrån ekonomiska, sociala och politiska överväganden. Regeringskommittén kan vid allvarliga fall utfärda en rekommendation enligt vilken ministerkommittén i sin tur föreslås anta en rekommendation riktad till en stat. Sådana rekommendationer föregås vanligtvis av varningar.

Enligt slutsatserna år 2006 brast Sverige i uppfyllelse av fem av stadgans artiklar. Kritiken rörde brister i skyddet av artikel 5, om föreningsrätt på grund av förekomst av organisationsklausuler; artikel 7.3, om begränsning i skolpliktiga barns möjligheter att arbeta eftersom barn som omfattas av skolplikt får arbeta under mer än hälften av sommarlovet veckor; artikel 7.9, om regelbundna hälsoundersökningar för barn under 18 år som utför farligt arbete eftersom erforderliga krav på regelbundna hälsoundersökningar saknas; artiklarna 19.8 och 19.10, om skydd för migrerande arbetstagare eftersom nödvändiga rättssäkerhetsgarantier saknas när en utländsk person utvisas med stöd av säkerhetsskyddslagen och artikel 20, om rätt till likabehandling i arbetslivet utan diskriminering på grund av kön eftersom den rätt till arbetslöshetsförsäkring som är relaterad till en viss minimiarbetstid (17 timmar/vecka) anses indirekt diskriminerande.

Sverige kunde inför regeringskommittén rapportera om vidtagna åtgärder i förhållande till artiklarna 5, 19.8 och 19.10. I övriga ärenden rapporterades inte om några nyheter. Regeringskommittén ansåg inte att kritiken mot Sverige var tillräckligt allvarlig för att den skulle överväga att anta någon varning eller rekommendation. Istället uppmanades Sverige att vidta lämpliga åtgärder för att tillse att efterlevnaden säkerställdes.

Sammanlagt konstaterade EKSR 241 brister i parternas uppfyllelse av stadgans förpliktelser. Av dessa ansågs fem fall så allvarliga att Regeringskommittén antog varningar. Den första varningen riktades mot Turkiet för brott mot uppfyllelse av förpliktelserna i artikel 1.2 om rätten att förtjäna sitt uppehälle genom fritt valt arbete. Vissa turkiska offentliganställda kunde nämligen på svaga grunder omedelbart avstängas från arbetet eller förflyttas. Irland ådrog sig två varningar. Den ena rörde brott mot artikel 5 om föreningsfriheten på grund av förekomst av organisationsklausuler. Den andra rörde brott mot artikel 6.4 om strejkrätten eftersom enbart strejkande arbetstagare som tillhörde fackförening med förhandlingslicens tillerkändes immunitet. Både Spanien och Luxemburg fick varsin varning för brott mot artikel 13.1 om socialt skydd. Socialbidraget i många spanska regioner motsvarade inte

den fastställda miniminivån. Därutöver saknade ensamstående personer som är yngre än 25 år i många fall rätt att begära socialbidrag. Luxemburgs ådrog sig en varning eftersom ett femårigt bosättningskrav ställdes för att kunna få socialbidrag.

Regeringskommittén antog inte några rekommendationer under året.

Under året inkom sju kollektiva klagomål till Europarådet. Inget berörde Sverige. EKSJ har hittills fattat beslut om att ta upp sex av dessa till prövning. Ministerkommittén har under året antagit två resolutioner om kollektiva klagomål. För mer information om de kollektiva klagomålen se:

http://www.coe.int/T/E/Human_Rights/Esc/4_Collective_complaints/

5.6 Integrationsfrågor

Frågor som rör integration och sociala relationer har sin huvudsakliga hemvist i styrkommittén för migrationsfrågor, CDMG.

Inom ramen för dialogen mellan mottagarländer, ursprungsländer och transitländer har hittills bland annat anordnats ett möte i november 2006 om hur samarbetet kan förbättras mellan ursprungs- och värdländer. På mötena har även representanter från ett antal afrikanska och asiatiska utvandrings- och transitländer deltagit.

En rekommendation om situationen för utländska gäststudenter antogs av ministerkommittén i juli. Rekommendationen avser gäststuderande som planerar att bedriva studier på högskolenivå i ett av Europarådets medlemsländer. Rekommendationen tar upp principer och ekonomiska villkor för antagning, uppehållstillstånd, fri rörlighet, möjligheter till sysselsättning och eget företagande för gäststuderande i Europarådets medlemsländer samt samarbete mellan värdlandet och ursprungslandet i fråga om återvandring. Rekommendationen uppmanar medlemsländerna att bevilja gäststuderande möjligheter till heltidsarbete under studielov och eventuellt överväga tidsbegränsat arbetstillstånd för arbete.

En rekommendation om förbättrad tillgång till vård och omsorg för romer och resande antogs av ministerkommittén juli. Rekommendationen uppmanar medlemsländerna att tillämpa principen om likabehandling och vård för alla grupper och kategorier av befolkningen, respektera kulturella traditioner, motverka direkt och indirekt diskriminering i fråga om tillgång till hälsovård, öka tillgången till vård och service för romer och resande som saknar dokument.

Den åttonde konferensen för ministrars ansvariga för migrationsfrågor äger rum i Kiev hösten 2008. Sverige ingår i en ad-hoc grupp som arbetar med förberedelserna för ministerkonferensen. De fyra föreslagna ämnesområdena är styrning inom migrationsområdet, invandranes mänskliga rättigheter, social sammanhållning och utveckling.

En ny konvention om undvikande av statslöshet i samband med statssuccession antogs vid ställföreträdamötet den 15 mars 2006 och öppnades för undertecknande i samband med ministermötet i maj. Den bygger på 1997 års medborgarskapskonvention som Sverige ratificerade år 2001. Den nya konventionen innebär konkreta åtaganden i de fall en stat berörs av en ändring i statsindelningen. Syftet är att förhindra eller åtminstone minska antalet fall av statslöshet i sådana situationer.

Sverige lämnade sin andra rapport om genomförandet av ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter i juni 2006. Mot bakgrund av Sveriges andra rapport angående genomförandet av den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk som lämnades år 2004, och de besök som expertkommittén för minoritetsspråkskonventionen därefter gjort i Sverige, beslutade ministerkommittén i september 2006 om vissa rekommendationer till Sverige när det gäller Sveriges genomförande av minoritetsspråkskonventionen. I september 2007 skall Sverige lämna sin tredje rapport angående genomförandet av minoritetsspråkskonventionen.

Sverige har under året deltagit i expertkommittén för frågor som rör nationella minoriteter (DH-MIN), som återupprättades under 2005 och är en underkommitté till styrkommittén för mänskliga rättigheter (CDDH). Expertkommittén tog under året bland annat fram en handbok om former för samråd med de nationella minoriteterna.

5.8 Romer

Sverige har under året deltagit i specialistgruppen för romska frågor (MG-S-ROM), som har till uppgift att bidra till en långsiktig förbättring för Europas åtta till tio miljoner romer. Gruppen fungerar som rådgivare åt ministerkommittén i frågor som gäller romer och är en specialistgrupp under styrkommittén för mänskliga rättigheter. Gruppen möts två gånger per år och arrangerar även inspektions- eller studieresor och rundabordsamtal. Under år 2006 har MG-S-ROM till exempel utarbetat ett utkast till rekommendation avseende nationella strategier för att förbättra situationen för romer i de olika länderna. MG-S-ROM har även på mötena behandlat vissa specifika frågor såsom romers situation i Kosovo.

Under året blev det klart att Sverige kommer att stå värd för en Europarådskonferens om romska kvinnors rättigheter med speciell tonvikt på människohandel samt hälsa och reproduktiva rättigheter. Konferensen kommer att äga rum i Sverige i november 2007.

5.9 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Sverige ingår sedan år 2004 i byrån för Europarådets styrkommitté för jämställdhetsfrågor (CDEG).

Prioriteringarna för Europarådets arbete med jämställdhet under år 2006 var fortsatt att främja lika möjligheter och rättigheter, friheter och ansvar för kvinnor och män, att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor, inklusive arbete mot prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål samt att utveckla jämställdhetsintegreringen inom Europarådet och på nationell nivå.

Mot bakgrund av toppmötets beslut år 2005 har styrkommittén under året inlett arbetet med att ta fram ett utkast till rekommendation om standard och mekanismer för jämställdhet.

Den arbetsgrupp som enligt toppmötets handlingsplan skulle tillsättas har under året haft sina första möten. Gruppen har till uppgift att identifiera instrument för att motverka våld mot kvinnor, bland annat genom att utarbeta underlag för en handlingsplan och skapa mekanismer för att sprida information till medlemsstaterna om olika nationella initiativ och framsteg.

Två kampanjer sjuösettes under året. Den ena för att stoppa våld mot kvinnor och den andra mot människohandel. Kampanjerna pågår till och med år 2008. Den svenska delen av kampanjen mot våld är att utarbeta och anta en handlingsplan för att stoppa mäns våld mot kvinnor. Kampanjen mot människohandel syftar främst till att främja ratifikation av Europarådets konvention mot människohandel som antogs 2005. Sverige har undertecknat konventionen och förberedelser för ratifikation pågår i regeringskansliet.

Europarådets sjätte ministerkonferens på jämställdhetsområdet genomfördes i Stockholm den 8–9 juni. Det övergripande temat för denna konferens var: ”Mänskliga rättigheter och ekonomiska utmaningar i Europa – jämställdhet.” Konferensen hade även två underteman: ”Jämställdhet som en integrerad del av mänskliga rättigheter i ett demokratiskt samhälle” samt ”Jämställdhetsanalys och jämställdhetsintegrerad budget: verktyg för ekonomisk utveckling”.

Vid konferensen antog jämställdhetsministrarna en resolution som skall vara vägledande för det fortsatta jämställdhetsarbetet fram till nästa ministermöte på jämställdhetsområdet år 2010. Samtidigt antog ministrarna en handlingsplan för genomförandet av resolutionen.

5.10 Barnets rättigheter

Som en följd av toppmötet i Warszawa inleddes det treåriga programmet ”Att bygga ett Europa för och med barn”, med invigning i Monaco den 4–5 april 2006. Programmets syfte är att öka medvetenheten i Europarådet och dess medlemsstater om barnets rättigheter. I programmet ingår att utveckla metoder och strategier för att främja barnets rättigheter, öka barns och ungas deltagande i beslutsprocesser, uppmärksamma och motverka olika former av våld mot barn och medverka till förebyggande åtgärder och strategier på nationell och lokal nivå.

För att stärka barnets rättigheter har stor uppmärksamhet ägnats frågan om stöd i föräldraskapet. Sverige har varit pådrivande i det arbetet. En särskild grupp har arbetat med barn- och familje frågor, i vilken behandlas ämnen som rör positivt föräldraskap, vuxnas våld mot barn samt temat föräldrar och barn som riskerar social utestängning. Gruppens arbete ligger till grund för en rekommendation om positivt föräldraskap som ministerkommittén antog den 13 december 2006. Gruppen har också utarbetat ett antal rapporter på temat positivt föräldraskap samt råd riktade till föräldrar och riktlinjer för professionella som i sitt arbete möter barn och föräldrar. Rekommendationen och övrigt material är

avsedda att utgöra underlag för medlemsstaternas fortsatta informations- och utvecklingsarbete rörande föräldrastöd.

På inbjudan av den portugisiska regeringen anordnades den 16–17 maj 2006 ett möte i Lissabon för ministrar ansvariga för familjefrågor. Temat för detta möte var "Förändrat föräldraskap: barn i dag, föräldrar i morgon". Inom denna ram behandlades två teman: demografiska förändringar i Europa och olika familjemönster och stöd till familjen för att främja barnets rättigheter. Härutöver gjordes en uppföljning av familjeministerkonferensen år 2001 vars tema handlade om att förena arbete och familj. En politisk deklaration och en kommuniké antogs.

5.11 Massmedia

Styrkommittén för massmediefrågor (CDMC) består av nationella experter från samtliga medlemsstater. I oktober arrangerades en konferens i Armenien om mänskliga rättigheter i informationssamhället. Ett undertema för konferensen var arbetet med att skydda barn från skadligt medieinnehåll. Sverige deltog under året i en expertkommitté om yttrandefrihet och fritt utbyte av information i kris. Gruppen arbetar främst med att se över gällande internationella standarder inom sitt område, samt att bedöma huruvida dessa eventuellt behöver förändras.

5.12 Lokal demokrati och gränsöverskridande samarbete

Europarådets styrkommitté för kommunala frågor (CDLR) har under året bland annat beslutat föreslå ministerkommittén en rekommendation om lokal och regional service. I rekommendationen uppmanas medlemsstaterna värna möjligheterna till en decentraliserad offentlig service, ge den lokala nivån rätt att tillhandahålla service både i egen regi och genom privata entreprenörer. Vidare uppmanas den nationella nivån att stimulera uppföljning och utvärdering av den lokalt tillhandahållna servicen.

Under året har också behovet av en konvention om gränskommunala organ diskuterats. Genom en sådan konvention skulle en särskild juridisk person för gränskommunalt samarbete inrättas. Medlemsstaterna har haft olika uppfattningar om behovet av en sådan konvention bland annat mot bakgrund av att EU beslutat om en förordning som reglerar en liknande juridisk person för gränskommunalt samarbete. Diskussionen om en eventuell konvention kommer att fortsätta under år 2007.

5.13 Rättsligt samarbete

Vid den 27:e Europarådskonferensen för justitieministrar, som hölls i oktober i Armenien, beslutades bland annat att ministerkommittén skulle uppmana Europarådets styrkommitté för rättsligt samarbete (CDCJ) att identifiera och analysera situationen för brottsoffer samt komma med förslag till uppföljning.

Ryska federationen önskade under sitt ordförandeskap att prioritera det straffrättsliga samarbetet och inbjöd därför till ett särskilt högnivåmöte för justitie- och inrikesministrar i Moskva den 9–10 november för att diskutera ett förbättrat rättsligt samarbete på det straffrättsliga området, inklusive för att bekämpa terrorism och annan allvarlig brottslighet. I den deklaration som antogs vid mötet betonades Europarådets insatser inom detta område. Tonvikten lades vid fler ratifikationer och effektivt genomförande av redan antagna konventioner, snarare än önskemål om nya instrument. Medlemsländerna uppmanades att ansluta sig till de konventioner om förebyggande av terrorism, människohandel och förverkande som antogs under år 2005. Ministrarna betonade vidare det arbete och de åtgärdsprogram som behandlas i expertkommittéerna PC-OC, som sysslar med översyn av Europarådets straffrättsliga konventioner, och CODEXTER, som samordnar Europarådets aktiviteter och åtgärder för att förebygga och bekämpa terrorism. Behovet av att modernisera vissa konventioner, bland annat om utlämning för brott, och åtgärder för att förbättra det praktiska samarbetet framhölls också.

CODEXTER:s arbete, och i synnerhet den nydanande konventionen om förebyggande av terrorism som förhandlades fram under år 2005, uppmärksammades under året. Bland annat har delar av säkerhetsrådets resolution 1624 (2005) om uppvigling till terrorism inspirerats av bestämmelserna i denna konvention. Även konventionens bestämmelser om rekrytering och träning av terrorister har spelat en roll vid diskussioner om dessa ämnen i till exempel EU. OSSE och Europarådet arrangerade under hösten ett särskilt möte i Wien om åtgärder för att förebygga uppvigling till terrorism och relaterade brott, inklusive genom internetanvändning. Vid mötet diskuterades även aspekter relaterade till åsiktsfrihet och rättssäkerhet. Inom CODEXTER fortsatte arbetet med att få medlemsstaterna att publicera landprofiler på Europarådets hemsida. I dessa redogörs kortfattat för respektive lands lagstiftning, anslutning till relevanta konventioner och myndighetsstruktur i förhållande till terrorismbekämpning.

Den straffrättsliga styrkommittén (CDPC) höll sitt årliga plenarmöte i april. En ny rekommendation om användning av häktning godkändes. Rekommendationen sätter strikta gränser för häktningsanvändning och uppmuntrar alternativa åtgärder till häktning när detta är möjligt. Vidare ställer den upp krav på att häktningsfrågor skall prövas av ett rättsligt organ, att häktade personer behandlas i enlighet med oskuldspresumtionen och att det finns effektiva rättssäkerhetsgarantier. CDPC godkände också en rekommendation om stöd till brottsoffer. Båda rekommendationerna antogs senare under året av ministerkommittén.

Europarådets styrkommitté för rättsligt samarbete (CDCJ) övertog under året ansvaret för frågor om flyktingar och asylsökande. Arbetet med åtgärder för att stödja barns rättsliga status i vissa avseenden samt utvecklande av åtgärder som rör medborgarskap och bekämpning av terrorism kommer fortsatt att prioriteras. Ett utkast till rekommendation och ”modellag” för god förvaltning, en ny adoptionskonvention samt en rekommendation om frivilligorganisationers rättsliga ställning utarbetades under året.

Kommissionen för effektivisering av rättsväsendet (CEPEJ) antog en ny rapport om rättsväsendena i Europa. Rapporten, som är

kommissionens andra av detta slag, bygger på inhämtade data avseende år 2004 från de då 45 medlemsstaterna i Europarådet. I rapporten presenteras och jämförs data om domstolsväsendena i medlemsstaterna som är av särskild betydelse för kvaliteten och effektiviteten i domstolsväsendena. Rapporten skall bland annat utgöra underlag för arbetet att förbättra kvaliteten, rättvisan och effektiviteten i rättsväsendena i Europarådets medlemsstater.

5.14 Folkrättsfrågor

Styrkommittén för internationell rätt (CAHDI) behandlar frågor om internationell rätt och särskilt frågor av betydelse för Europarådets verksamhet.

Ett stående inslag i kommitténs verksamhet är granskningen av reservationer till internationella fördrag, inklusive Europarådets egna instrument.

Under året fortsatte kommittén diskussionerna om rättssäkerhetsproblem i samband med FN:s säkerhetsråds arbete med riktade sanktioner. Inom ramen för en transatlantisk diskussion har CAHDI fört samtal med amerikanska representanter om hur man bör betrakta kampen mot terrorismen i ett internationellt rättsligt perspektiv, inkl. tillämpligheten av mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Efter fyra års arbete publicerades i mitten av året en sammanställning om statspraxis beträffande statsimmunitet i medlemsstaterna.

5.15 Bioetik

Utgångspunkten för Europarådets arbete inom bioetikområdet är framför allt patientperspektivet, det vill säga skyddet av den enskildes integritet inom vård och forskning. Detta patienträttighetsperspektiv skiljer sig från EU:s arbete inom området som i första hand handlar om forskning och forskningsetik.

Europarådet är det internationella organ som på europeisk nivå har ett huvudansvar för frågor inom området bioetik. Inom ramen för Konventionen om mänskliga rättigheter och biomedicin utarbetas fortlöpande så kallade protokoll till konventionen där olika sakfrågor inom området bioetik behandlas. För närvarande utarbetar styrkommittén för bioetik (CDBI) förslag till protokoll om genetiska undersökningar inom hälso- och sjukvården. Under året antog Ministerkommittén en rekommendation om forskning på humanbiologiskt material från biobanker.

5.16 Djurskyddsfrågor

En multilateral konsultation kunde under året besluta om nya rekommendationer för hållande och skötsel av försöksdjur. Vidare har Europarådet fortsatt arbetet med konventionen om skydd av

animalieproduktionens djur. Inom ramen för denna konvention pågår det ett ständigt arbete med rekommendationer för olika djurslag.

Europarådet har inte lyckats slutföra de så kallade uppförandekoderna inom ramen för konventionen om skydd av djur under internationella transporter. Skälet är framförallt visst motstånd hos vissa av EU:s medlemsstater mot att arbeta vidare med bland annat djurskydd under transport. Förhoppningen är att detta arbete trots allt skall kunna slutföras under år 2007.

5.17 Utbildning, kultur- och ungdomsfrågor

Utbildning

Inom högre utbildning har Sverige prioriterat Europarådets arbete med erkännandefrågor för att underlätta individers rörlighet och livslångt lärande. Europarådets stöd till reformer som rör högre utbildning i länderna i sydöstra Europa och det forna Sovjetunionen ges också hög prioritet. Europarådet har bland annat under året anordnat en informell konferens för utbildningsministrarna från Armenien, Georgien, Moldavien och Ukraina inom ramen för den så kallade Bolognaprocessen. Syftet var att stödja reformarbetet i dessa länder som alla är nya i processen. I samma syfte har även en konferens för utbildningsministrarna från länderna på västra Balkan hållits under året. Europarådets forum för högre utbildning antog i juni en deklaration om högre utbildnings ansvar för att främja en demokratisk kultur.

Vid styrkommitténs för utbildning (CDED) årliga möte diskuterades programmet för den ministerkonferens som äger rum i maj 2007 i Istanbul. På dagordningen fanns vidare frågan om att inrätta ett nytt resurscenter i Europarådet för utbildning för demokratiskt medborgarskap, mänskliga rättigheter, interkulturell utbildning och utbildning om religiös mångfald. Under diskussionen om resurscentret togs bland annat frågor om förhållandet mellan ett sådant center och Europarådet och den långsiktiga finansieringen upp.

En nytt projekt med titeln "Politik och praktik för att undervisa om sociokulturell mångfald" påbörjades under året. Den första fasen av projektet omfattar åren 2006-2007.

Det historiprojekt som pågår under åren 2006-2009 anordnade under året ett expertseminarium.

Inom språkområdet påbörjades under året ett arbete med att utarbeta ett ramverk för undervisningsspråk/modersmål.

Diskussioner om ett pilotprojekt för att stödja elevutbyten inom gymnasieskolan har också förts. Projektet skulle vara ett led i uppföljningen av handlingsplanen för det tredje toppmötet.

Kultur och kulturarv

Styrkommittén för kulturarvsfrågor (CDPAT) har, mot bakgrund av den nya ramkonventionen för kulturarvet, framförallt arbetat med en tvärssektoriell syn på kulturfrågorna som tydligt knutits till främjandet av

mänskliga rättigheter och ett hållbart brukande av kulturarvet. Underkommittéer har arbetat med inriktningen på det framtida samarbetsprojektet European Heritage Days, samt Europarådets databasprojekt HEREIN som syftar till att öka och underlätta kontakterna mellan kulturarvsinstitutioner i Europa genom att tillgängliggöra aktuell information som till exempel kulturmiljölagstiftning och policydokument inom kulturarvsområdet.

Styrkommittén för kulturfrågor (CDCULT) har diskuterat bland annat interkulturell dialog mellan olika generationer och samarbetet mellan Europarådet och the Arab League Educational, Cultural and Scientific Organisation (ALECSO) om konfliktförebyggande insatser.

Ungdom

Sveriges representant i styrkommittén för ungdomsfrågor (CDEJ) blev vald till ordförande i mars 2006. CDEJ och ungdomsorganisationernas rådgivande organ, som arbetar enligt den så kallade samordförandeskapsprincipen, fortsatte under 2006 att prioritera utbildning i mänskliga rättigheter och interkulturell dialog, deltagande och demokratiskt medborgarskap, social sammanhållning och inkluderande av ungdomar samt utveckling av ungdomspolitik.

I ljuset av toppmötets beslut 2005 invigdes den europeiska ungdomskampanjen "Alla Olika – Alla Lika" i juni i Strasbourg. Kampanjen handlar om mänskliga rättigheter, ickediskriminering och delaktighet och pågår till september 2007 på den europeiska nivån. I Sverige kommer kampanjen att pågå till och med år 2009. Sverige kommer att stå värd för Europarådets avslutningskonferens under hösten 2007.

Under året etablerade ungdomssektorn i Europarådet ett nytt partsavtal med Europeiska unionen på följande områden: utbildningar för ungdomsledare, ungdomsforskning och utveckling av ungdomspolitik samt samarbete med Medelhavsländerna om framförallt ungdomsledareutbildningar. Sverige har deltagit i samarbetet om att utveckla ungdomspolitik i Medelhavsländerna. Ett seminarium anordnades i Kairo den 27-30 november om ungdomspolitisk forskning. Seminariet var ett resultat av ett samarbete med bland annat Svenska institutet i Alexandria, Ungdomsstyrelsen och Arabförbundet.

CDEJ och ungdomsorganisationernas organ (Rådgivande rådet) påbörjade under året arbetet med att ta fram en ny politisk strategi för ungdomsfrågorna. Ungdomsministrarna förväntas anta strategin vid ministerkonferensen i Ukraina år 2008.

De båda europeiska ungdomscentrumen i Strasbourg och i Budapest anordnade under året sammanlagt 71 seminarier och ungdomsledarutbildningar. I dessa aktiviteter deltog 1 580 ungdomar.

Den europeiska ungdomsfonden fördelade cirka 28 miljoner kronor (2 985 000 euro) i bidrag till projekt i form av seminarier och konferenser, stöd till internationella ungdomsorganisationer, publikationer och utbildningsmaterial. Sverige bidrog med 570 989 kronor till fondens budget.

Arbetet i styrkommittén för hälso- och sjukvårdsfrågor (CDSP) har under året bland annat varit inriktat på rekommendationer kring användning och kvalitetssäkring av blodpreparat, samt rekommendationer rörande säkerhet och kvalitet vid hantering av organ, vävnader och celler. Det har haft stor betydelse för arbetet med blodsäkerhet i Europa, men även i andra delar av världen.

Den 13 september 2006 antog ministerkommittén en rekommendation om gränsöverskridande rörlighet för hälso- och sjukvårdssystemen.

För att nå bästa möjliga resultat för medlemsstaterna samverkar EU, WHO och Europarådet aktivt inom hälso- och sjukvårdsområdet. Arbetet med blodfrågor respektive organ- och transplantationsfrågor kommer under år 2007 att föras över från styrkommittén för hälso- och sjukvårdsfrågor och den ordinarie budgeten till Europafarmakopén.

6 Annan verksamhet knuten till Europarådet

På en rad områden finns verksamhet knuten till Europarådet som inrättats genom särskilda avtal som vissa medlemsländer ingått. Det står medlemsstaterna fritt att välja om de vill tillträda dessa så kallade partsavtal för att medverka till att genomföra aktiviteter inom ramen för dessa. De avtal som utöver Europarådets medlemmar även omfattar andra länder kallas utökade partsavtal. Nedan behandlas endast de partsavtal som Sverige tillträtt.

6.1 Europafarmakopén

Antalet medlemsstater som ratificerat Europarådets konvention om utarbetandet av en europeisk farmakopé (kvalitetsnormer för läkemedelssubstanser) är nu 37, sedan Polen under året blivit medlem. Utöver medlemmarna deltar ytterligare arton länder (Ryska federationen och Kazakstan tillkom under året), varav tretton utomeuropeiska, samt WHO som observatörer vid Europafarmakopékommissionens möten.

Direktoratet för läkemedelskvalitet utökades i december 2006 till att även omfatta hälsovård i och med att ansvaret för blodtransfusion och organtransplantation överfördes dit.

Sverige deltar i arbetet med att revidera procedurreglerna och riktlinjerna för Europafarmakopéarbetet som påbörjats under året.

Under året anordnade Europafarmakopén ett symposium om krav för produktion och kontroll av fågelinfluensavacciner. Vid detta diskuterades bland annat vikten av väl definierade kvalitetskrav för fågelinfluensavacciner till fåglar. Vid ett annat symposium diskuterades frågan om harmonisering av krav avseende föroreningar i antibiotika och syntetiska peptider.

Under året har de tre sista tilläggen till femte upplagan av Europafarmakopén publicerats. Sverige har aktivt bidragit till arbetet

med dessa utgåvor, där bland annat ansträngningarna för att harmonisera olika europeiska riktlinjer beträffande föreningar i läkemedelssubstanser fortsatt.

För att motsvara dagens kvalitetskrav bedrivs ett arbete med att uppdatera alla gamla monografier (ungefär kvalitetsstandard) i Europafarmakopén med nya moderna analysmetoder. Därtill arbetar man med att harmonisera texterna och kravspecifikationerna i alla monografier.

Under året påbörjades ett försök att utarbeta monografier för traditionella växtbaserade läkemedel som härstammar från Kina.

Samarbetet mellan Europafarmakopén, den amerikanska farmakopén och den japanska farmakopén avseende harmonisering av de tre farmakopéernas monografier fortsätter. Den arbetsgrupp som tillsatts för att säkerställa att dessa överenskommelser verkställs har under året varit mycket framgångsrik. Bland annat har harmoniseringen av tio metodmonografier kunnat avslutas.

Samarbetet med den Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMEA) har också ökat påtagligt under år 2006.

6.2 Kommittén för handikappfrågor

Sverige deltar sedan år 1986 i partsavtalets kommitté för handikappfrågor (CD-P-RR).

Ministerkommittén antog den 5 april 2006 en handlingsplan för att förbättra situationen för personer med funktionshinder i Europa 2006–2015. Under året har ett forum, underställt Ministerrådet, bildats för samordning av uppföljningen av den handikappolitiska handlingsplanen.

Sverige deltog under hösten 2006 i en konferens som arrangerades av det ryska ordförandeskapet, i samarbete med Nordiska ministerrådet, på temat ”att förbättra livskvaliteten för personer med funktionshinder i Europa”.

6.3 Idrott

Samarbetet i idrottsfrågor i Europarådet kommer i framtiden att ske inom ramen för ett så kallat utökat partsavtal. Europarådets generalsekreterare har på uppdrag av ministerkommittén tillskrivit Sverige och andra medlemsstater i Europarådet med begäran om besked vid vilken tidpunkt staterna önskar tillträda det utökade partsavtalet i idrottsfrågor. Ärendet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Antalet stater som ratificerat konventionerna mot läktarvåld och mot dopning har ökat till 41, respektive 49. Till den senare har även vissa stater utanför Europarådet anslutit sig. Tilläggsprotokollet till Antidopningskonventionen har nu ratificerats av 22 stater.

Sverige har varit aktivt inom övervakningsgruppen för antidopningskonventionen, där frågor relaterade till efterlevnaden av konventionen och tilläggsprotokollet, utvecklingen av Världsantidopningsbyrån (WADA) och samarbetet i förhållande till den nya globala konventionen mot dopning inom idrotten under Unesco,

särskilt behandlats. Den 31 december 2006 hade mer än 30 stater ratificerat Unesco-konventionen vilket medfört att den trätt i kraft den 1 februari 2007. Skr. 2006/07:81

6.4 Pompidougruppen för narkotikafrågor

År 2006 ingick 35 stater i Pompidougruppen, vars syfte är att utveckla en multisektoriell, balanserad, effektiv och nyskapande drogpolicy i medlemsländerna. Vid ministermötet i november antogs ett nytt fyraårsprogram för Pompidougruppens arbete. Arbetsprogrammet är uppdelat i sex huvudområden (plattformar): 1) förebyggande, 2) vård och behandling, 3) kriminalvård och kontrollaspekter, 4) forskning, 5) etiska frågor, samt 6) kontroll vid flygplatser. Det nya arbetsprogrammet innebär att Pompidougruppen har förändrat sitt arbetssätt i riktning mot ett mer långsiktigt arbete, till skillnad från det mer ad hoc-betonade upplägg som tidigare varit rådande.

6.5 Europarådets utvecklingsbank

Europarådets utvecklingsbank (CEB) beslutade under året om ny utlåning på 2,46 miljarder euro, vilket ungefär motsvarar 2005 års nivå. CEB:s totala utlåningsvolym uppgick vid årets slut till nära 12 miljarder euro. Bankens inriktning på verksamhet i låntagarländerna i Central- och Östeuropa har fortsatt att stärkas i linje med svenska prioriteringar. Av den beslutade nyutlåningen gick 80 procent till dessa länder, vilket kan jämföras med cirka 55 procent under föregående år. Sverige har under året verkat för uppföljning av det tredje toppmötets handlingsplan och det vidgade mandat som CEB där ges till att också gälla vissa frågor om mänskliga rättigheter på det rättsliga området.

6.6 Europarådets Nord-Sydcentrum

Arbetet med att reformera Nord-Sydcentrets verksamhet, som skall utgöra en ram för europeiskt samarbete för ökad allmänt medvetande om ömsesidigt globalt beroende och främja solidaritet i enlighet med Europarådets mål och principer, fortsatte. I ett första skede låg tonvikten på förbättrad administration och finansiell ledning samt förbättringar av arbetsmetoder och genomförande av aktiviteter. Centret lade år 2006 också grunden för det andra skedet av reformarbetet, som avser att stärka centrets bidrag till Europarådets kärnmål.

Verksamheten inriktas på två huvudområden: dels öka medvetenheten i Europa om ömsesidigt globalt beroende, dels främja solidaritet mellan nord och syd. Utbildning och dialog är de huvudsakliga metoderna i centrets arbete, som fått tydligare inriktning på mänskliga rättigheter, demokratiskt samhällsstyre och utveckling. Centret samarbetade med Venedigkommissionen om genomförandet av 2006 års upplaga av "Lissabon-forum". Konferensen inriktades på den konstitutionella

utvecklingen i Nord och Syd och hur konstitutioner kan främja demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Skr. 2006/07:81

Italien beslutade att vid årsskiftet 2006/07 frånträda det avtal som ligger till grund för Nord-Sydcentret. Sverige tillsammans med de övriga 18 medlemsländerna beslutade att minska centrets budget för år 2007 för att inte behöva träda in och betala den del av avgiften som Italien hittills svarat för.

6.7 Partsavtal för uppföljning på korruptionsområdet

Inom gruppen av stater mot korruption (GRECO), där 43 länder är medlemmar, har arbetet med att utvärdera medlemsstaternas efterlevnad av åtagandena enligt Europarådets instrument på korruptionsområdet fortsatt. Montenegro, Schweiz, Ukraina och Österrike blev under året nya medlemmar i organisationen. För Sveriges del avslutades den första utvärderingsomgången med ett konstaterande av att Sverige uppfyller de rekommendationer som givits. Sveriges rapport över rekommendationerna från andra utvärderingsomgången lämnades till GRECO i december. Arbetet med den tredje utvärderingsomgången, som bland annat skall behandla partifinansiering, har påbörjats.

6.8 Europeiskt centrum för moderna språk i Graz

Hittills har 33 länder anslutit sig till språkcentret i Graz, däribland Sverige. Målsättningen för centret är att vara en mötesplats för ansvariga för språkpolitik och språkutveckling, lärarutbildare och lärare med flera. Genom studiegrupper och seminarier bedrivs ett omfattande arbete med språkutveckling och flerspråkighet. Sverige har under 2006 sänt deltagare till samtliga seminarier och andra aktiviteter till vilka Sverige inbjudits

Bilaga 1: Organisationsstruktur

Ministerkommittén

Ministerkommittén, som är Europarådets beslutsfattande och verkställande organ, består av medlemsstaternas utrikesministrar. Ministerkommittén fattar beslut om verksamhetens uppläggning och budgeten, antar normer till exempel i form av rekommendationer eller konventioner med mera. Ministerkommittén utgör också ett forum för dialog mellan medlemsländerna.

Ställföreträdarna, rapportörs- och arbetsgrupper samt styr- och expertkommittéer

Ställföreträdarna (ambassadörerna i Strasbourg) är utrikesministrarnas ständiga representanter i ministerkommittén. Ställföreträdarna med medarbetare deltar i olika rapportörs- och arbetsgrupper som bereder ärenden innan de behandlas av ställföreträdarmötet. Frågor om rättsligt samarbete behandlas i första hand av rapportörsgruppen GR-J, demokratifrågor i första hand av GR-DEM, mänskliga rättigheter i första hand av GR-H, sociala frågor och hälsofrågor i första hand av GR-SOC, samt utbildning, kultur, sport, ungdom och miljö i första hand av GR-C. För mer specifika frågor finns särskilda arbetsgrupper.

Ministerkommitténs beslut förbereds i många fall i olika mellanstatliga styr- och expertkommittéer där experter från huvudstäderna deltar. En stor del av förhandlingarna och policyutvecklingen inom olika sakområden sker i dessa kommittéer.

Utöver dessa kommittéer finns även konventionsbaserade kommittéer som utgör oberoende övervakningsmekanismer.

Sekretariatet

Europarådets sekretariat består av generalsekreteraren, som har en egen stab (Private Office), de olika generaldirektoraten för politiska frågor (DG PA), rättsliga frågor (DG I), mänskliga rättigheter (DG II), social sammanhållning (DG III), utbildning, kultur och kulturarv, ungdom, idrott (DG IV), med flera direktorat. Ministerkommittén har, liksom parlamentariska församlingen, lokal- och regionalkongressen och kommissarien för mänskliga rättigheter, även ett eget sekretariat.

Länkar till styrkommittéer och deras underordnade organ samt övriga kommittéer finns bland annat på generaldirektoratens respektive portaler på Europarådets hemsida (www.coe.int) under rubriken "Activities" i vänstra spalten.

Bilaga 2: Förteckning över ett urval av de grupper och kommittéer som bereder ärenden åt ministerkommittén

I) Ministerkommittén (www.coe.int/t/cm/home_en.asp)

- a) Ställföreträdarna (www.coe.int/t/cm/PRs_en.asp)
- b) Rapportörs- och arbetsgrupper
(www.coe.int/t/cm/subsidiaryGroups_en.asp)

II) Mellanstatliga styrkommittéer och motsvarande ad hoc-kommittéer:

a) Rättsligt samarbete (www.coe.int/T/DG1/Default_en.asp):

CDLR	styrkommitté för lokal och regional demokrati
CAHDI	kommitté av rättsliga rådgivare i internationell rätt
CEPEJ	europiska kommissionen för effektivisering av rättsväsendet
CDCJ	europesk kommitté för rättsligt samarbete
CDPC	europesk kommitté för straffrättsligt samarbete
CCJE	konsultativt råd av europeiska domare
CCPE	konsultativt råd av europeiska åklagare
CDBI	styrkommitté för bioetik
CEPEJ	europiska kommissionen för effektivisering av rättsväsendet
CODEXTER	kommitté av experter på terrorism

b) Mänskliga rättigheter (www.coe.int/T/E/Human_rights)

CDDH	styrkommitté för mänskliga rättigheter
CDMC	styrkommitté för massmediefrågor
CDEG	styrkommitté för jämställdhetsfrågor

c) Sociala frågor och hälsofrågor (www.coe.int/T/E/Social_cohesion/):

CDCS	europesk kommitté för social sammanhållning
CDMG	europesk kommitté för migrationsfrågor
CDSP	europesk kommitté för hälso- och sjukvårdfrågor
CAHPAH	europiskt samordningsforum för Europarådets handlingsplan för handikappfrågor 2006-2015

d) Utbildning, kultur, sport, ungdom och miljö (www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/):

CDED	styrkommitté för utbildning
CAHCIT	ad hoc-kommitté av experter för ”europiska året för medborgarskap genom utbildning”
CDESR	styrkommitté för högre utbildning och forskning

CDCULT	styrkommitté för kultur
CDPAT	styrkommitté för kulturarv
STRA-CO	rådet för den alleuropeiska strategin för biologisk mångfald och landskap
CO-DBP	kommitté för Europarådets aktiviteter på området för biologisk mångfald och landskap
CDEJ	europaisk styrkommitté för ungdomsfrågor
CCJ	rådgivande råd i ungdomsfrågor
CMJ	gemensamt råd för ungdomsfrågor
CPJ	programkommitté för ungdomsfrågor
CMJ-SGADAE	europaisk styrgrupp för europeiska ungdomskampanjen för mångfald, mänskliga rättigheter och delaktighet ”Alla lika – alla olika”
CAHAS	ad hoc-kommitté för sportavtalet
CAHAMA	europaiskt samordningsforum för WADA

e) *Demokrati:*

CAHDE

ad
h
oc
-
k
o
m
m
itt
é
fö
r
e-
de
m
o
kr
at
i
(
[w](#)
[cd](#)
[.c](#)
[oe](#)
[i](#)
[nt](#)
/
[V](#)
[ie](#)
[w](#)
[D](#)
[oc](#)
[.js](#)

Bilaga 3: Rekommendationer till medlemsländerna antagna av ministerkommittén år 2006

Rekommendationer till medlemsländerna antagna av ministerkommittén år 2006

Rec(2006)19E / 13 December 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on policy to support positive parenting

Rec(2006)18E / 08 November 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on health services in a multicultural society

Rec(2006)17E / 08 November 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on hospitals in transition: a new balance between institutional and community care

Rec(2006)16E / 08 November 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on quality improvement programmes for organ donation

Rec(2006)15E / 08 November 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the background, functions and responsibilities of a National Transplant Organisation (NTO)

Rec(2006)13E / 27 September 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the use of remand in custody, the conditions in which it takes place and the provision of safeguards against abuse

Rec(2006)12E / 27 September 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on empowering children in the new information and communications environment

Rec(2006)11E / 13 September 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on trans-border mobility of health professionals and its implications for the functioning of health care systems

Rec(2006)10E / 12 July 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on better access to health care for Roma and Travellers in Europe

Rec(2006)9E / 12 July 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the admission, rights and obligations of migrant students and co-operation with countries of origin

Rec(2006)8E / 14 June 2006

Recommendation Rec(2006)8 of the Committee of Ministers to member states on assistance to crime victims

Rec(2006)7E / 24 May 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on management of patient safety and prevention of adverse events in health care

Rec(2006)6E / 05 April 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on internally displaced persons

Rec(2006)5E / 05 April 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the Council of Europe Action Plan to promote the rights and full participation of people with disabilities in society: improving the quality of life of people with disabilities in Europe 2006-2015

Rec(2006)4E / 15 March 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on research on biological materials of human origin

Rec(2006)3E / 01 February 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the UNESCO Convention on the protection and promotion of the diversity of cultural expressions

Rec(2006)2E / 11 January 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules

Rec(2006)1E / 11 January 2006

Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the role of national youth councils in youth policy development

Rekommendationer avseende minoritetsspråkskonventionen

RecChL(2006)4E / 27 September 2006

Recommendation of the Committee of Ministers on the application of the European Charter for Regional or Minority Languages by Sweden

RecChL(2006)3E / 27 September 2006

Recommendation of the Committee of Ministers on the application of the European Charter for Regional or Minority Languages by Cyprus

RecChL(2006)2E / 14 June 2006

Recommendation of the Committee of Ministers on the application of the European Charter for Regional or Minority Languages by Armenia

RecChL(2006)1E / 01 March 2006

Recommendation of the Committee of Ministers on the application of the European Charter for Regional or Minority Languages by Germany

Bilaga 4: Förteckning över medlems- och kandidatländer samt observatörländer

Medlemsstater

Albanien
Andorra
Armenien
Azerbajdzjan
Belgien
Bosnien och
Hercegovina
Bulgarien
Cypern
Danmark
Estland
Finland
Frankrike
Förenade
Kungariket
Georgien
Grekland
Irland
Island
Italien
Kroatien
Lettland
Liechtenstein
Litauen
Luxemburg

Make
Malta
Molda
Monar
Neder
Norge
Polen
Portug
Rumä
Ryska
federal
San M
Schwe
Serbie
Slova
Sloven
Spania
Sverig
Tjeck
Turki
Tyskla
Ukrain
Unger
Östern

Länder som sökt inträde i Europarådet

Montenegro
Vitryssland

Observatörer

Amerikas förenta stater
Heliga Stolen
Kanada
Japan
Mexiko

Länder som har särskild gäststatus i parlamentariska församlingen

Israel

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars 2007

Närvarande: statsrådet Olofsson, ordförande, statsråden Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Odenberg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Bildt

Regeringen beslutar skrivelse 2006/07:81 Redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under år 2006